

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE
10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

PRIMORSKO GORANSKA ŽUPANIJA

Primljeno :	10.12.13
Klasifikacijska oznaka	Ustr.jed.
351-03/ 09-01/ 7	03-08
Uredžbeni broj	Pril Vrij.
531-13-18	

KLASA: UP/I 351-03/09-02/36

URBROJ: 517-06-2-2-1-13-60

Zagreb, 5. prosinca 2013.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbi članka 140. stavak 5. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br.110/07) i odredbi članka 21. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 64/08), nakon provedenih javnih rasprava u postupku procjene utjecaja na okoliš za izgradnja postrojenja za proizvodnju i preradu nafte – koking kompleks u Rafineriji nafte Rijeka, koji uključuju i privezište i transportnu luku Urinj 2, daje

IZVJEŠĆE O JAVNOJ RASPRAVI

provedenoj u procjene utjecaja na okoliš za izgradnja postrojenja za proizvodnju i preradu nafte – koking kompleks u Rafineriji nafte Rijeka, uključivo i privezište i transportnu luku na lokaciji Urinj 2

Javna rasprava za koking kompleks, temeljem odluke Ministarstva od 18. rujna 2009. (KLASA: UP/I 351-03/09-02/36, URBROJ: 531-14-3-16-09-13)., uključujući i privezište i transportnu luku u Bakarskom zaljevu, provedena je u skladu s člankom 139. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša u prostorijama Općine Kostrena, Gradu Bakru i u prostoriji Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko – goranske županije u Rijeci, od 26. listopada do 24. studenog 2009. Obavijest o javnoj raspravi objavljena je 15. listopada 2009. u "Novom listu", na HRT Radio Rijeka, na lokalnim radio postajama, na regionalnoj televiziji Kanal Ri i na oglasnim pločama. Javno izlaganje održano je 12. studenog 2009. s početkom u 18 sati u vijećnici Općine Kostrena. Prema Izvješću o održanoj javnoj raspravi (KLASA: 351-03/09-01/7, URBROJ: 2170/1-07-08/7-09-16 od 2. prosinca 2009) zaprimljene su primjedbe mještana Bakra, Kostene, Kraljevice i okolnih mjesta zapisane u Knjizi primjedbi i prijedloga s javnog uvida u Općini Kostrena, Gradu Bakru i Upravnom odjelu za graditeljstvo i zaštitu okoliša u Rijeci, očitovanje Turističke zajednice Kostrena, prijedlog udruge Eko Kvarner-Ogranka Kostrena, mišljenje Grada Bakra i stav Grada Kraljevice. Primjedbe, mišljenja i prijedlozi su se, u bitnom, odnosile na načelno neprihvatanje predložene tehnologije koking kompleksa, prekomjerno onečišćenje za kojeg se smatra da će doći primjenom ove tehnologije te nabranjem sadržaja koji će po mišljenju predlagatelja biti ugroženi navedenom tehnologijom.

Odgovori na primjedbe, prijedloge i mišljenja koje zbog neutemeljenosti nije moguće prihvatiti su sljedeći:

- Primjedbe i prijedlozi koji su se odnosili na mišljenja kako se izgradnjom postrojenja za obradu teških ostataka tehnologijom komornog koksiranja gradi nova koksara koja će biti veliki izvor onečišćenja baš kao i bivša koksara u Bakru nisu prihvaćene iz razloga što Koking kompleks tehnološki gledano vrlo je različit od bivše koksare u Bakru, a posebice u pogledu utjecaja na okoliš. Koking postrojenje je navedeno u rafinerijskom BREF dokumentu kao suvremeno postrojenje za preradu nafte koje kombinira najbolje raspoložive tehnike (NRT) za smanjenje utjecaja na okoliš. Njegovom će izgradnjom Rafinerija nafte Rijeka (RNR) biti jedna od najmodernijih rafinerija u Europi s mogućnošću proizvodnje ultra čistih goriva (do 10 ppm sumpora), te rafinerija koja će, u odnosu na postojeće stanje, znatno smanjiti emisije u okoliš. Kapacitet Koking kompleksa prilagođen je isključivo kapacitetu prerade RNR. Planovi prerade i proizvodnje RNR, uključivo postrojenje Koking, bit će prilagođeni zahtjevima tržišta, stanju zapunjenosti skladišnog prostora i otpremi proizvoda, uključivo i naftnog koksa.
- Primjedbe i prijedlozi koji su se odnosili na mišljenja kako planirani zahvat nisu prihvaćene iz razloga što INA d.d., Rafinerija nafte Rijeka nije primijenila ni sve mjere zaštite okoliša za postojeća postrojenja, nisu utemeljeni jer da bi postrojenja Koking kompleksa mogla biti puštena u rad, RNR mora sanirati postojeće izvore buke i poboljšati kvalitetu zraka, što je kao odredba sastavni dio predloženih mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša.
- Izrađivač Studije posjeduje ovlaštenje za izradu Studija o utjecaju na okoliš te je odgovoran za istinitost, točnost i utemeljenost podataka u Studiji i mjere zaštite okoliša predlaže na temelju, propisa, tehničkih standarda i normi, te dokumentacije kojom su opisane primjene najbolje raspoloživih tehnika u obradi naftnih derivata te kontroli i smanjenju onečišćenja.
- Primjedbe i prijedlozi koji su se odnosili na mišljenja kako INA d.d. za obradu teških ostataka treba primijeniti druga tehnološka rješenja, prije svega tehnologije rasplinjavanja (IGCC postrojenja), koja su ekološki prihvatljivija i ne zahtijevaju izgradnju privezišta za otpremu naftnog koksa, nisu prihvaćeni, jer je investitor odabrao tehnologiju komornog koksiranja, koja osigurava maksimalnu zaštitu okoliša, uz ostvarenje maksimalne konverzije teških ostataka: dobivanje visokovrijednih destilata, benzinskih i dizelskih goriva zahtijevane kakvoće. Pored tehnologije rasplinjavanja analizirana je i tehnologija hidrokrekiranja teških ostataka (Hidrokreking). S obzirom na specifične zahtjeve investitora i utjecaj na okoliš, tehnologija komornog koksiranja je u odnosu na ostale tehnologije optimalna tehnologija obrade teških ostataka koja nema negativnih utjecaja na tlo i podzemne vode, a ujedno omogućava višestruko smanjivanje emisija u zrak, prije svega sumpornih spojeva jer se prestaje s proizvodnjom i uporabom viskosumpornih loživih ulja, dok se kao zamjenski energent uvodi prirodni plin. Danas je tehnologija komornog koksiranja najzastupljenija tehnologija kod obrade teških ostataka kako u svijetu tako i u zemljama Europske Unije gdje se trenutno gradi nekoliko Koking postrojenja (Španjolska).
- Primjedbe i prijedlozi koji su se odnosili na mišljenja kako je proces koksiranja, transport i otprema naftnog koksa rizična operacija glede zaštite okoliša nisu prihvaćene jer je mjerama zaštite propisano da se sve navedene operacije odvijaju u zatvorenom sustavu kojim se onemogućava pojava prašenja. Sve otpadne vode koje nastaju u procesima komornog koksiranja, skladišta i privezišta se obrađuju i ispuštaju, odnosno koriste ponovno za potrebe procesa.
- Promet u Bakarskom zaljevu bi se, kao posljedica otpreme naftnog koksa, povećao u odnosu na postojeće stanje svega 2%. Ispuštanje vodenog balasta s brodova na novom privezištu u Bakru iznosilo bi oko 20% ukupne količine iskrcanog balasta na području Bakarskog zaljeva ili 12% ukupne količine iskrcanog balasta na području Riječkog zaljeva. Postupanje s balastnim vodama mora biti prilagođeno zakonskoj regulativi koja regulira upravljanje i nadzor vodenog balasta, kako je to propisano mjerama zaštite okoliša uz zabranu ispuštanja nečistog vodenog balasta u more Bakarskog zaljeva. Za siguran rad, RNR treba osigurati primjereno održavanje

svih dijelova postrojenja te se u pogledu sprečavanja velikih nesreća pridržavati važećih propisa.

- Također, sukladno Kyoto protokolu, Republika Hrvatska ima dozvoljenu kvotu emisija CO₂ unutar koje je uključen i doprinos INA d.d. Prilikom odabira tehnologije vodilo se računa i o tim emisijama.
- Primjedbe i prijedlozi koji su se odnosili na mišljenja da Studija nije obuhvatila sve utjecaje na okoliš nisu prihvaćene jer su svi utjecaji identificirani, rangirani i kvantificirani pogodnim računskim i software-skim metodama.

Razmatrajući primjedbe javnosti, Ministarstvo je našlo da se najkritičniji dio zahvata odnosi na izgradnju skladišta, transportnih traka, privezišta i luke za rasute terete u Bakarskom zaljevu te donosi Zaključak, KLASA: UP/I 351-03/09-02/36, URBROJ: 531-14-3-10-16-28 od 29. srpnja 2010. godine, Prema navedenom Zaključku nositelj zahvata pozvan je na dostavu Dopune studije utjecaja na okoliš za postrojenje za proizvodnju i preradu nafte – koking kompleks u Rafineriji nafte Rijeka s obrađenim varijantnim rješenjem zahvata u dijelu koji se odnosi na lokaciju budućeg privezišta i transportne luke izvan Bakarskog zaljeva te prijedlogom nove lokacije privezišta i transportne luke. Ministarstvo je 10. svibnja 2011. donijelo Odluku o upućivanju Dopune Studije na javnu raspravu (KLASA: UP/I 351-03/09-02/36, URBROJ: 531-14-3-16-11-36). Ponovljena javna rasprava održana u prostorijama Općine Kostrena, Gradu Bakru i u prostoriji Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko – goranske županije u Rijeci, od 01. lipnja 2011. do 30 lipnja 2011. Javno izlaganje održano je 13. lipnja 2011. s početkom u 18 sati u prostorijama Narodne čitaonice u Kostreni. Prema Izvješću o održanoj javnoj raspravi (KLASA: 351-03/11-01/4, URBROJ: 2170/1-03-08/6-11-13 od 6. srpnja 2011.) zaprimljene su primjedbe Gordane Vukoše, tajnice udruge Eko-Kvarner, primjedbe udruge Eko-kvarner, Martina Pavletića, Grada Bakra, te stav Općine Kostrena. Primjedbe, mišljenja i prijedlozi se, u bitnom, odnosile na načelno neprihvatanje predložene tehnologije koksiranja, koja nije bila predmet dopuna studije, te naglašavanje potrebe za prostorno-planskom utemeljenosti lokacije zahvata za privezište i transportnu luku.

Nastavno, u bitnom, daje se obrazloženje razloga zbog kojih povjerenstvo nije prihvatilo primjedbe, prijedloge i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti:

Primjedbe i prijedlozi koji su se odnosili na mišljenja kako planirani zahvat nije prihvatljiv iz razloga što INA d.d., Rafinerija nafte Rijeka nije primijenila ni sve mjere zaštite okoliša za postojeća postrojenja, nisu prihvaćeni jer je uvjet za puštanje u rad Koking kompleksa, sanacija postojećih izvora buke i poboljšanje kakvoće zraka, što je kao odredba sastavni dio predloženih mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša. Izrađivač Studije posjeduje ovlaštenje za izradu Studija o utjecaju na okoliš te je odgovoran za istinitost, točnost i utemeljenost podataka u Studiji i mjere zaštite okoliša predlaže na temelju, propisa, tehničkih standarda i normi, te dokumentacije kojom su opisane primjene najbolje raspoloživih tehnika u obradi naftnih derivata te kontroli i smanjenju onečišćenja.

Primjedbe i prijedlozi koji su se odnosili na mišljenja kako je proces koksiranja, transport i otprema naftnog koksa rizična operacija glede zaštite okoliša, nisu prihvaćeni jer je mjerama zaštite propisano da se sve navedene operacije odvijaju u zatvorenom sustavu kojim se onemogućava pojava prašenja. Sve otpadne vode koje nastaju u procesima komornog koksiranja, skladišta i privezišta se obrađuju i ispuštaju, odnosno koriste ponovno za potrebe procesa.

Promet u Riječkom zaljevu bi se, kao posljedica otpreme naftnog koksa, povećao u odnosu na postojeće stanje svega 0,6%. Ispuštanje vodenog balasta s brodova na novom privezištu iznosio bi oko 12% ukupne količine iskranog balasta na području Riječkog zaljeva. Postupanje s balastnim vodama mora biti prilagođeno zakonskoj regulativi koja regulira upravljanje i nadzor vodenog balasta, kako je to propisano mjerama zaštite okoliša. Za siguran rad, RNR treba osigurati

primjereno održavanje svih dijelova postrojenja te se u pogledu sprečavanja velikih nesreća pridržavati važećih propisa. Također, sukladno Kyoto protokolu, Republika Hrvatska ima dozvoljenu kvotu emisija CO₂ unutar koje je uključen i doprinos INA d.d. Prilikom odabira tehnologije vodilo se računa i o tim emisijama.

Primjedba koja se odnosila na mišljenje kako će doći do velike promjene u krajobrazu izgradnjom privezišta na lokaciji Urinj 2 sa skladištem oznake B2 nije prihvaćena budući da je krajobraz na samoj lokaciji antropogenim djelovanjem već toliko izmijenjen da će promjene izgradnjom pristana biti minimalne te će se izgledom uklopiti u postojeći industrijski krajobraz.

Primjedba koja se odnosila na mišljenje da za odabir novog privezišta treba nova Studija o utjecaju na okoliš, da će se nasipavanjem ostvariti veliki utjecaj na okoliš, da nisu navedeni spomenici kulture na području zahvata te da nema modela od procjene rizika kod emisija čestica prašine prilikom ukrcaja na brod odnosno u slučaju izvanrednog događaja nije prihvaćena. Prema Uredbi o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 64/08, 67/09) zahvat izgradnje privezišta nalazi se u Prilogu II Uredbe u popisu zahvata za koje potrebna provedba ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš. Sukladno navedenom ukoliko se predložena lokacija Urinj 2 odabere kao lokacija budućeg privezišta bit će postupljeno sukladno zakonskoj regulativi. Izgradnjom priveza na lokaciji Urinj2 nasipavanjem dijela obale, doći će na dijelu podmorja, gdje će se obaviti nasipavanje, do gubitka staništa u površini potrebnoj za smještaj luke i skladišta. Valja napomenuti da će se sama obala nasipati čistim kamenim materijalom, pa neće doći do prekrivanja muljem okolne zone, a njeni će rubni dijelovi unutar morske površine biti novo stanište za morske biljke i životinje. Tako izgrađeni pristan ne ugrožava niti jednu drugu sastavnicu okoliša niti djeluje negativno na svakodnevne aktivnosti ljudi i njihovo zdravlje. Na analiziranim potencijalnim lokacijama privezišta nema evidentiranih spomenika kulture na koje bi se moglo utjecati tijekom izgradnje zahvata. Izuzetak tek čini građevina etnološke vrijednosti-naslijeđa ljudskog rada: tunera u uvali (Mala) Sršćica, kako je to i navedeno u dopuni Studije. Uz pridržavanje mjera zaštite okoliša, koja propisuje ukrcaj naftnog koksa u brod u zatvorenom sustavu, neće doći do emisija koksne prašine u okoliš. Mogući iznenađni događaj u vidu zapaljenja koksa u skladištu doveo bi do onečišćenja zraka lebdećim česticama, te produktima izgaranja organskih spojeva: CO, CO₂, NO_x, SO₂, teškim metalima te drugim spojevima. Ovaj utjecaj identičan je za sve lokacije, s tim da bi njegovo rasprostiranje ovisilo o trenutnim meteorološkim prilikama. Kao mjera zaštite je navedeno da treba Izraditi „Izvjешće o sigurnosti“ s procjenom ugroženosti i ostalim zahtjevima za o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Primjedbe koje su se odnosile na mišljenje da ekonomski faktor ne bi smio biti relevantan pri donošenju odluke o najboljoj lokaciji, da je povoljnije označiti plicinu lokacije Molnarić nego nasipavati obalu te da je trebalo razmatrati mogućnost korištenja postojećeg tankerskog veza za otpremu naftnog koksa nisu prihvaćene zbog toga što je za odabir najpovoljnije lokacije korišteno je više kriterija, koji su hijerarhijski poredani na način da je ekonomski kriterij po važnosti najslabiji, s najmanjim bodovnim doprinosom, te nije bio presudan u izboru najprihvatljivije varijante zahvata. Ekonomski faktor jest važan, no nikako nije od presudnog značaja za izbor lokacije, pa se ni mišljenje stručnog povjerenstva ne može temeljiti na njemu kao najvažnijem. Iz vrednovanja utjecaja na okoliš svih varijanti zahvata, vidljivo je da sve lokacije imaju prihvatljive utjecaje na okoliš. Osim utjecaja na okoliš tijekom rada zahvata i ostalih relevantnih kriterija odabira, izuzev maritimnog aspekta gdje je lokacija Molnarić neznatno povoljnija, sveukupno gledano lokacija Urinj2 je najpovoljnija. Korištenje postojećih tankerskih privezišta, na kojima se obavlja doprema/otprema ukapljenih ugljikovodika, i kao luke za otpremu naftnog koksa nije moguće iz tehnoloških razloga, operativnih i sigurnosnih razloga.

Primjedba da je dopuna Studije bespredmetna jer nijedna od analiziranih lokacija nije predviđena važećom prostorno planskom dokumentacijom nije prihvaćena. Naime dopunu Studije se pristupilo na zahtjev Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva a na temelju zaključka (KLASA: UP/I-351-03/09-02/36, UR. BROJ: 531-14-3-10-16-28) od 29. srpnja 2010. kojim se je zatražila obrađivanje varijantnih rješenja za dio zahvata, privezište i transportnu luku, koje po prirodi stvari mogu sadržavati i varijante koje nisu planirane prostornim planom, ali koje se mogu planirati prostornim planom, a konačno lokacija može se odrediti tek nakon prihvaćanja te lokacije prostornim planom.

Ministarstvo je djelomično prihvatilo primjedbu javnosti o opterećenosti Bakarskog zaljeva prometom, interpretirajući je na način da taj dio zahvata zbog aktivnosti skladištenja, transporta transportnim trakama, aktivnostima privezišta i luke za rasute terete u Bakarskom zaljevu može biti kritičan, te je u postupku naložilo podnositelju zahvata izraditi dopunu studije o utjecaju na okoliš izborom odgovarajuće lokacije, što je u postupku rezultiralo izborom druge lokacije za privezište i transportnu luku, Urinj 2.

Ministarstvo nalazi da su ostali odgovori stručnog povjerenstava na primjedbe javnosti, navadeni u ovom izvješću, utemeljeni te ih prihvaća, a primjedbe na koje se odnose se ne prihvaćaju.

Ministarstvo će odgovore na primjedbe uključiti u obrazloženje rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš, te tako omogućiti zainteresiranoj javnosti, kao i strankama u postupku, poduzimanje lijekova protiv rješenja.

NACELNIK SEKTORA

Domagoj Stjepan
Krujak, dipl.ing. biol.

Dostavlja se:

1. Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša, Riva 10/1, Rijeka

Primjedbe: Očitovanje ovlaštenika na primjedbe s javne rasprave koje čine sastavni dio ovog izvješća